

Gümüşhane'de dünyanın sayılı damlataşı mağaralarından biri olan 150 milyon yıl yaşındaki hiç bozulmadan korunan 1996 yılında turizme kazandırılan Karaca Mağarası bu yılda ziyaretçilerini ağırlıyor. Sarkıtlar, dikitler, sütunlar ile iç alanı yaklaşık bin 500 metrekare olan mağara yerli-yabancı turistlerin ilgisini çekiyor. Torul İlçesine bağlı Cebeli Köyü sınırları içerisinde barındırdığı Karaca Mağarası şehir merkezine 17 km. mesafede, denizden 1550 m. yükseklikte olan ve Gümüşhane turizminin lokomotifi durumunda bir mekandır.

Mağara içerisinde çok yoğun ve zengin olarak bulunan bu çeşitli damlataşı şekilleri ve oluşumlar yer altındaki gizemli ve uyumlu görünümlerinin seyri adeta insanları büyülemektedir.

Oluşumu

Mağara içerisindeki beyazdan laciverte kadar çeşitli renklerdeki travertenlerin varlığı ise travertenleri oluşturan suyun içerisindeki demir ve magnezyum gibi erimiş mineral maddelerinin çok yoğun olduğunu göstermektedir.

Gümüşhane Torul arasındaki sahada üskretase formasyonları geniş bir yayılışa sahiptir. Bunlar genellikle andezitik ve bazaltik lavlar ile tüflerden ve aglomeralardan oluşmaktadır. Bu serinin toplam kalınlığı 1000 m.'yi bulmakta ve içerisinde yer yer kalker, marn ve grelerden oluşan ve kalınlığı 100m. ile 200 m. Arasında değişen arakatıklar dikkati çekmektedir. Karaca Mağarası da bu seri içerisinde karakterli volkanitlerin çevrelediği bol çatlaklı masif kalkerler içerisinde gelişme olanağı bulmuştur

Mağaranın Şekli

Mağara yatay yönde gelişme göstermiş, elipse benzeyen dört ayrı salonun birbirine birleşmesinden meydana gelmiştir. Bu salonlardan ikisi çatlak sistemlerinden sızan suların oluşturulduğu duvar damlataşları ile ikiye bölünmüş ve salon sayısı altıya çıkmıştır. Mağaranın girişi bir insan boyu yükseklikte başlayıp içeriye doğru gidildikçe bir huni şeklinde genişlemektedir.

Karaca Mağarası'nı bir bütün olarak ele aldığımızda, giriş noktasından en uç noktaya 150 m. Uzunlukta olduğunu görürüz. Tavan yüksekliği ise ortalama 18 m. Dir.

Mağaranın toplam iç alanı ise 1500 m²'dir.

Mağarada Su Varlığı

Karaca Mağarası içerisinde akarsu bulunmamaktadır. Ancak tavandaki çatlaklardan sızan sular çeşitli damlataşı oluşumuna günümüzde de devam etmesine olanak sağlamaktadır.

Ayrıca mağara içerisinde traverten havuzları ve birkaç gölcük bulunmaktadır. Bu gölcüklerden üç ve dört numaralı salonların girişindekiler zengin su varlığına sahiptir.

Mağaranın Havası

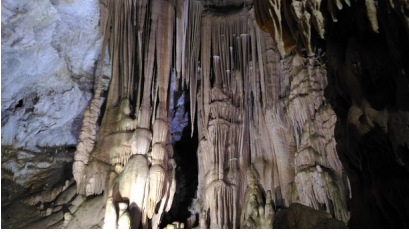
Mağaranın içerisinde belirgin bir hava hareketi sözkonusu değildir. Bu sebeple mağara havasının nem oranı ağız kısmından içeriye doğru gidildikçe nispi bir artış gösterir. Yapılan ölçümlerde bu artış oranı ağız kısmında %65, 1/a No'lu salonda %70, 1/b no'lu salonda %75'e çıkmaktadır. Mağara havası yaz mevsiminde dışarıya göre daha serin, kışın biraz daha sıcak olmaktadır. Bu özellikleri ile mağara, küçük bir mikroklima alanı olarak düşünülmektedir.

Mağara yöre halkı tarafından bilinmesine rağmen ilk bilimsel anlamda Cebeli Köyü Karaca Mahallesi'nden Jeoloji Mühendisi Şükrü ERÖZ 'ün 1983-1990 yılları arasında yapmış olduğu çalışmalar ile turizme kazandırılmıştır.

Karaca Mağarası ile ilgili bilimsel çalışmalarda K.T.Ü. Jeoloji Mühendisliği bölümünden Prof. Dr. Remzi DİLEK ve ekibinin yoğun çabaları olmuştur.

Mağarada yapılan bilimsel çalışmalar sonucu Turizm Müdürlüğüne bildirilerek tescili yapıp 1996 yılında turizme

açılmıştır.

Şükrü ÖRÖZ mağaranın bulunuşu ile ilgili olarak şunları anlatmaktadır. “Karaca mağarası çok eskiden beri yöre insanı tarafından bilinen, özellikle yaşlıların zaman zaman bahsettiği bir yer idi. Ancak hiç kimse bu mağaranın önemini bilmiyordu. Belki de Jeoloji okumasaydım bende bilemeyecektim. Merak ve ilgi üzerine yakın arkadaşlarımızla 1983 yılında bu mağaraya gittik. Mağaranın girişi zayıf bir insan girebilecek kadar dar, eğimli (60°) ve ıslak, çamurlu idi. 6-7 metre arka arkaya süren sürünmeden sonra mağaraya girebiliyorduk. İçeriye girdikten sonra gördüğümüz güzellik beni çok etkiledi. O an sanki başka bir dünyada kaybolmuş gibi hissettim. Her yer ıslık ısılt ve rengârenkti. Üstelik elimizde sadece el feneri ve lüküsler vardı. O gün sadece yüzeysel olarak gezdik ve dışarı çıktık. Kısa bir süre sonra tekrar arkadaşlarımla birlikte mağaraya gittim. Mağaraya defalarca gittim ve Hocalarıma mağarayı anlattım. Sonra bir dizi idari, akademik çalışmalar başladı ve 1989-1990 yıllarında tam 1 yıl harcayarak Karaca mağarasının adını verdiğim, oluşumunu, yaşını o yörenin kayaç yapısını, litolojik dizilimini, madenlerini, sularını, tespit ettiğim 30 Km² 'lik bitirme çalışmamı tamamladım, yani Karaca mağarasını birde bilimsel anlamda çalışmışım”.

Sonuç Olarak

Mağara damlataşı şekillerinin en güzel ve en görkemli, görenleri büyüleyici örneklerine sahiptir.

Mağara görenlerin tekrar görmek istedikleri, UNESCO'nun Dünya Miras Listesine girecek güzellikte ve değerinde bir mekândır.

Bu nedenle Gümüşhane turizminin adeta dinamosu ya da lokomotifi durumundadır. Sağlık turizmi yönünden özellikle solunum rahatsızlıklarına (astım gibi) iyi gelmektedir. Karaca Mağarası'nı görmek gerçekten insanlarımızın gezi envanterinde apayrı, gizem dolu, seyrine doyum olmayacak bir sayfa açmaktadır.